

Beslutningsforslag nr. B 7. Fremsat den 30. november 2007 af Morten Messerschmidt (DF), Kristian Thulesen Dahl (DF), Mia Falkenberg (DF), Pia Kjærsgaard (DF), Martin Henriksen (DF), Peter Skaarup (DF) og Hans Kristian Skibby (DF).

Forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning om Danmarks tilslutning til reformtraktaten

Folketinget pålægger regeringen at fremsætte lovforslag om afholdelse af en vejledende folkeafstemning om Danmarks tilslutning til Den

Europæiske Unions reformtraktat, så snart den endelige traktattekst foreligger.

Bemærkninger til forslaget

Tidligere fremsættelse

Beslutningsforslag er en uændret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 25, folketingsåret 2007-08, 1. samling (se Folketingstidende, tillæg A side 1130 og 1126).

Begrundelse

Formålet med forslaget er at sikre, at danskerne får mulighed for at tage stilling til den kommende EU-traktat, der under navnet »reformtraktat« i vidt omfang er en videreførelse af den EU-forfatning, som påtænkes indført for hele Den Europæiske Union. Såfremt der opnås flertal for nærværende forslag, pålægges regeringen at fremsætte forslag til lov om, at der afholdes vejledende folkeafstemning om, hvorvidt Danmark skal tiltræde reformtraktaten.

Indledende bemærkninger

På EU-topmødet i juni 2007 lykkedes det for EU's 27 stats- og regeringschefer at nå frem til et kompromis om en revision af de eksisterende traktater for EU, som i meget vidt omfang skaber den model, som EU-forfatningen skulle have indført. Det mest bemærkelsesværdige ved aftalen, som dog ikke længere hedder en »forfatning«, er ikke, at EU-systemet nok en gang tager magt til sig fra nationalstaterne. Det mest bemærkelsesværdige er snarere måden, hvorpå det sker.

Efter at hollænderne og franskmændene forkastede det første udkast til en ny forfatning for Den Europæiske Union, gik EU-apparatet i tænkeboks, som efterfølgende har vist sig blot at munde ud i en traktat, der viderefører store dele af den faldne forfatning. Det synes således åbenbart, at EU-systemet under og efter tænkepausen har anstrengt sig til det yderste for at udforme det nye udkast til traktat på en sådan måde, at traktaten rent juridisk ikke behøver at skulle vedtages ved en folkeafstemning i Danmark. Indtil videre har hverken udenrigsministeren eller statsministeren imidlertid ønsket at tage stilling til, hvorvidt den nye traktat åbner for en procedure efter grundlovens § 20 eller traktaten kan gennemføres som almindelig trak-

tat uden at indeholde overdragelse af beføjelser, »som tilkommer rigets myndigheder«. På den baggrund er det endnu uklart, om der i stringent juridisk forstand således behøves en folkeafstemning for, at Folketinget, som ikke kan forventes at kunne mønstre et fem sjettedeles-flertal, kan vedtage reformtraktaten.

I Udenrigsministeriets redegørelse af 23. juli 2007 for den kommende EU-traktat anbefaler Udenrigsministeriet således, at der først tages stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der skal udskrives en folkeafstemning, efter EU-topmødet i december 2007:

»Når regeringskonferencen om reformtraktaten har udarbejdet et færdigt traktatudkast, skal det i lighed med alle tidligere udkast til EU-traktater underskrives af medlemsstaterne. Det forventes at ske i december 2007....Når en EU-ændringstraktat er undertegnet, er der i Danmark tradition for, at Justitsministeriet udarbejder en skriftlig forfatningsretlig redegørelse for den ny EU-traktat, herunder især om traktaten efter grundlovens § 20 vil indebære overdragelse af nye beføjelser til EU.

Der vil blive taget stilling til spørgsmålet om, hvorvidt der skal udskrives en folkeafstemning i Danmark om godkendelse af Reformtraktaten, når den endelige traktattekst er undertegnet, og Justitsministeriet på den baggrund har udarbejdet sin redegørelse.»

En række partier i Folketinget har ifølge pressen allerede taget stilling til, hvorvidt de ønsker reformtraktaten til folkeafstemning i Danmark. Således har følgende partier udtalt støtte til forslaget om en folkeafstemning – uanset traktatens suverænitetsoverdragende indhold: Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Ny Alliance.

Meningsmålinger foretaget efter EU-topmødet i juni har vist, at danskerne ønsker en folkeafstemning om den nye traktat. Således viste en meningsmåling foretaget af Catinét (Information den 30. juli 2007: »Ny Alliance kræver EU-afstemning«), at 52,7 pct. af de adspurgte ønskede en afstemning. En anden måling, foretaget af Synovate Vilstrup (Politiken.dk den 24. juni 2007: »Stort flertal for dansk EU-folkeaf-

stemning«), viste, at 70 pct. af de adspurgte ønskede traktaten underkastet folkeafstemning.

Reformtraktaten og EU-forfatningen

Den forfatning, som de hollandske og de franske vælgere meget klart forkastede i forbindelse med de pågældende landes folkeafstemninger i 2005, blev kaldt forfatningstraktaten. Den nye traktat kaldes reformtraktaten. Denne navneændring må i det væsentligste tilskrives det forhold, at det er gået op for EU's ledere, at ordet »forfatning« skræmmer hovedparten af EU-landenes borgere, som ønsker at bevare deres landes selvstændighed. Derfor er titlen ændret – men hovedparten af indholdet er desværre det samme som det, der blev forkastet af hollænderne og franskmændene.

Det er derfor svært at se, hvori reformen i forhold til den forkastede forfatning er, for på alle centrale områder viderefører den nye traktat det, som den forkastede forfatning indeholdt. EU-tilhængerne vil gerne have vælgerne til at tro, at EU-forfatningen er død og borte, at den nye forfatning ikke har noget med den gamle at gøre, og at det nye dokument, som behændigt kaldes »reformtraktaten«, blot skal revidere eksisterende traktater. (Se f.eks. Anders Fogh Rasmussen i Jyllands-Posten den 21. juli 2007: »En bedre traktat for EU«). Det er en let gennemskuelig strategi, for alle ved, at der i de europæiske befolkninger er en udbredt modvilje imod at indføre en forfatning med stadig flere flertalsafgørelser, stadig mere kompetenceoverdragelse til EU's organer, nye stemmeregler og de mange symboler, som var indeholdt i forfatningen.

Problemet ved strategien er bare, at den grænser til det bedrageriske. Ser vi bort fra symboler, hymne og flag, som EU's ledere klogeligt har undladt at videreføre i deres »reformtraktat«, er der ikke mange ændringer i forhold til den oprindelige forfatning. Det er ikke blot noget, forslagsstillerne insinuerer – selv EU-konventets tidligere formand, Valéry Giscard d'Estaing, har klart sagt, at ændringerne i forhold til forfatningen er rent kosmetiske, og at han betragter Ministerrådets påstand om en helt ny traktat som bedrageri over for vælgerne. Denne opfattelse støttes af den irske premierminister, Bertie Ahern, som selv er EU-tilhænger. Han har udtalt, at 90 pct. af den nye »traktat« svarer til den forkastede forfatning. (Se f.eks. Jyllands-Posten den 27. juli 2007: »Pres på for EU-afstemning«). I Danmark støttes dette synspunkt af lederen af Ny Alliance, Naser Khader, som også er EU-tilhænger og fortaler for den nye EU-forfatning. Han har således udtalt: »Principperne i den nye traktat er udmærkede. Vi vil ud og kæmpe for et ja. Man

lovede befolkningen en afstemning i forhold til den oprindelige traktat. Og der er ikke den store forskel på den gamle traktat og den, der ligger nu. Så man skylder befolkningen en afstemning«. (Information den 30. juli 2007: »Ny Alliance kræver EU-afstemning«).

Regeringen hævder, at den nye traktat er nødvendig for, at EU kan løse sine opgaver, og at den indeholder forbedringer på tre områder: styrkelse af demokrati og åbenhed i EU, mere effektive beslutningsgange og en styrket global rolle for EU. (Anders Fogh Rasmussen i Jyllands-Posten den 21. juli 2007: »En bedre traktat for EU«).

Det hævdes, at den nye forfatning vil skabe en klarere fordeling af ansvaret mellem EU og medlemsstaterne. Efter forslagsstillernes opfattelse er denne ansvarsfordeling allerede ganske klar, og det afgørende nye i reformtraktaten er, at kompetencen overføres fra medlemsstaterne til EU på flere politikområder end i dag. Det er ikke en styrkelse af nærhedsprincippet, men reelt det modsatte. Det er svært at se dette som en styrkelse af demokratiet, måske bortset fra i visse af de nye medlemslande, hvor demokratiet ikke fungerer. Der skabes formelt mere åbenhed omkring Ministerrådets arbejde, men alle forarbejder i Coreper (medlemsstaternes EU-ambassadørers komité) og de tusinder af embedsmandsudvalg vil stadig være præget af lukkethed.

Netop arbejdet med den nye traktat har været et åbenlyst eksempel på lukkethed. Ingen borgere kendte til aftalen om det mandat, der skulle danne rammen om regeringskonferencen frem mod en ny traktat, da Det Europæiske Råd vedtog mandatet på topmødet den 21.-22. juni 2007. Selvfølgelig det forhold, at en lang række medlemslandes regeringer kæmper for at undgå folkeafstemninger om den nye traktat, viser, at påstanden om at skabe åbenhed og lytte til befolkningerne ikke dækker over realiteter. Regeringscheferne ved godt, at deres projekt ikke er deres folks projekt, og derfor tør de ikke lade folket bestemme.

Den styrkelse af Europa-Parlamentet, som ligger i den nye traktat, er ikke ubetinget et demokratisk fremskridt. Europa-Parlamentets flertal er ikke repræsentativt for EU's vælgere. Det er valgt af et mindretal af EU's vælgere, og den helt overvejende del af medlemmerne er tilhængere af den forkastede forfatning, der åbenlyst skulle skabe en europæisk stat. Europa-Parlamentet vil bruge alle kræfter på at sætte de nationale parlamenter ud af spillet, og det er bestemt ikke i Danmarks interesse. Ikke mindst i Europa-Parlamentets meget arrogante indstilling over for COSAC kommer dette til udtryk.

Den anden forbedring, traktatilhængerne ser, er en effektivisering af EU's arbejds- og beslutningsgange. Har vi ikke et effektivt EU, kan vi ikke løse fremtidens opgaver i form af skabelse af øget vækst, nedbringelse af drivhusgasserne, bekæmpelse af fattigdom og kampen imod terrorisme, hævdes det. Nu er det formodentlig ret få inden for EU, som er modstandere af at bekæmpe fattigdom og terrorisme. Derfor er det også vanskeligt at forstå, hvorfor disse politikker skulle nødvendiggøre en ny traktat. EU gør på disse områder allerede det mulige; man har f.eks. taget lovgivningsmæssige skridt imod terrorisme, som endog går videre end det, som visse af medlemslandenes forfatninger giver hjemmel til.

Reelt dækker snakken om effektivitet over noget helt andet. EU selv har nemlig ikke behov for at blive mere effektivt. Ifølge Kommissionens egen årsberetning fremsattes alene i 2006 mere end 400 forslag til direktiver, afgørelser og beslutninger – og ifølge Udenrigsministeriets egen årsberetning var 2006 da også et særdeles effektivt år for EU, hvor man både kom i hus med en reform af landbrugspolitikken, kemikaliedirektivet og en række andre omfattende direktiver.

Det er imidlertid klart, at de ændrede stemmeregler har afgørende betydning for magtfordelingen i EU. De store landes indflydelse styrkes på de mellemstore og de små landes bekostning. Flertalsafgørelserne vil betyde, at munden lukkes på de mindre lande, og i realiteten vil de tre store lande, Tyskland, Frankrig og England, kunne bestemme EU's politik. Forslagsstillerne finder det ganske ejendommeligt, at tilhængerne af de nye stemmeregler kan hævde, at Danmarks indflydelse styrkes. Sandheden er, at vores stemmevægt i Ministerrådet halveres – til kun 1 pct. De, som kalder det en styrkelse, må jo simpelthen mene, at Danmark er bedst tjent med at lade de store bestemme.

Med til effektiviseringen hører også nedskæringen af Kommissionens medlemstal til 17. Denne ændring vil betyde, at Danmark i perioder vil stå uden kommissær. Da Kommissionen fortsat har monopol på at fremsætte forslag i EU, vil dette medføre, at Danmark i lange perioder vil være uden reel indflydelse.

Hertil kommer, at man med Charteret om Grundlæggende Rettigheder, som England og muligvis Polen klogeligt har taget forbehold over for, åbner en Pandoras æske af nye muligheder for indflydelse for både EU's lovgivende organer og i særdeleshed EF-Domstolen, hvis politiserende domspraksis går uden om den demokratiske beslutningsproces.

EU-tilhængerne ønsker endvidere at styrke EU's globale rolle. I den forbindelse nævnes eksempelvis koordinering af udenrigs- og sikkerhedspolitikken, verdenshandelen, udviklingspolitikken, klima- og energipolitikken, bekæmpelse af voldelige konflikter, kampen mod terrorisme, organiseret kriminalitet og illegal indvandring. Ingen af disse vigtige områder kan begrunde behovet for en ny traktat. EU har allerede de fornødne beføjelser til at gennemføre det, som flertallet kan enes om. Det er klart, at ændrede stemmevægte ville gøre det muligt for de store lande at gennemtvinge deres politik imod de mindre landes interesser, men det er svært at se, at en EU-udenrigsminister – for sløringens skyld kaldet »den høje repræsentant« – kan gøre noget, som Javier Solana ikke kan gøre i dag. EU har kun mulighed for at spille en større global rolle ved hjælp af den økonomiske styrke, landene kan mobilisere. EU's problem er her en forældet, overreguleret økonomi, som hindrer en højere økonomisk vækst.

Folkeafstemning

Danmark har tradition for at afgøre vigtige EU-relaterede emner ved folkeafstemning – uanset om det har været påkrævet i medfør af bestemmelserne i grundlovens § 20. Siden 1972 har danskerne seks gange stemt om emner, der har med EF/EU at gøre. Første gang var i 1972, hvor der blev stemt om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber (vedtaget). Næste gang var i 1986 vedrørende afstemningen om det indre marked (vedtaget). Tredje gang var 1992, hvor der blev stemt om Danmarks tiltrædelse af Maas-trichttraktaten (forkastet). Fjerde gang var i 1993, hvor der blev stemt om Danmarks tiltrædelse af Maas-trichttraktaten suppleret med Edinburghafgørelsen (vedtaget). Femte gang var i 1998, hvor der blev stemt om Danmarks tiltrædelse af Amsterdamtraktaten (vedtaget). Sjette gang var i 2000, hvor der blev stemt om, hvorvidt Danmark skulle indføre den fælles valuta, euroen (forkastet). Fem af disse afstemninger blev afholdt i medfør af bestemmelserne i grundlovens § 20. Afstemningen om det indre marked i 1986 var af vejledende karakter, da Justitsministeriet i sin redegørelse kom frem til, at der ikke var tale om overdragelse af suveræniteten. Endvidere var et flertal i Folketinget, udenom regeringen, imod Danmarks tilslutning til EF-pakken, hvorfor der blev udskrevet en vejledende folkeafstemning om spørgsmålet.

Inden EU-forfatningen blev forkastet i 2005, havde Danmarks statsminister, Anders Fogh Rasmussen, lovet, at denne ville blive underkastet en folkeafstemning. (Se f.eks. Jyllands-Posten den 21. juni 2007: »Bordet fanger«). EU-forfatningen skulle, viste det

F. t. beslutn. vedr. Danmarks tilslutning til reformtraktaten

sig, have været underkastet en folkeafstemning efter grundlovens regler, hvilket fremgår af »Redegørelse for visse forfatningsretlige spørgsmål i forbindelse med Danmarks ratifikation af traktat om en forfatning for Europa«. Redegørelsen blev udarbejdet af Justitsministeriet i samarbejde med Udenrigsministeriet og Statsministeriet og fremlagt den 22. november 2004. I redegørelsen konkluderes det, at forfatningen indeholder ni punkter, der nødvendiggør, at der afholdes en folkeafstemning i henhold til grundlovens § 20. Disse punkter vedrører: beskyttelse af personoplysninger, ret til at færdes på medlemsstaternes område, diplomatisk beskyttelse, kapitalbevægelser og betaling, intellektuelle ejendomsrettigheder, rumpolitik, grænseoverskridende trusler mod sundheden og EU's tiltrædelse af den europæiske menneskerettighedskonvention samt fleksibilitetsbestemmelsen.

Ovennævnte ni punkter var den juridiske begrundelse for, at der skulle afholdes folkeafstemning. Det tyske EU-formandskab, som har udarbejdet og fremlagt den nye »reformtraktat«, har meget behændigt ændret disse områder, således at det efter al sandsynlighed ikke vil være nødvendigt at underkaste det nye forfatningsudkast en folkeafstemning i Danmark, selv om der ikke er sket nævneværdige ændringer i forfat-

ningens indhold på de – politisk set – væsentligste områder.

Afsluttende bemærkninger

Hvad enten man kalder den tekst, som det tyske formandskab har fremlagt i forbindelse med EU-topmødet i juni 2007, en reformtraktat, en kopi af forfatningen eller noget helt tredje, vil den få meget stor indflydelse på deltagerlandenes fremtid og række meget langt ind i EU-landenes borgeres hverdag.

Uanset om de juridiske argumenter for at afholde en folkeafstemning i henhold til grundlovens § 20 er luget ud, er forslagsstillernes opfordring meget klar: Den danske befolkning bør have lov til at give deres mening til kende, når det drejer sig om et så vigtigt og vidtrækkende spørgsmål. Demokrati handler ikke om eksperters vurderinger af, i hvilket omfang der er afgivet suverænitet, og om det lige præcis kvalificerer til en folkeafstemning i juridisk forstand. Det handler om, at danskerne skal have indflydelse på vidtrækkende beslutninger, som i mange år frem vil have betydning for Danmark. Derfor skal danskerne ved en vejledende folkeafstemning spørges, inden Danmark tilslutter sig EU's reformtraktat.

*Skriftlig fremsættelse***Morten Messerschmidt (DF):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om folkeafstemning om Danmarks tilslutning til reformtraktaten.

(Beslutningsforslag nr. B 7).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.